

MONITOROVANIE VYUŽÍVANIA VHODNOSTI UČEBNICE

Technika pre 7. ročník základnej školy – učebnica

Autori učebnice: PaedDr. Ľubomír Žáčok, PhD., prof. PaedDr. Milan Ďuriš, CSc.,
Ing. Martin Kučerka, PhD., Ing. Ján Pavlovkin, PhD.

Vydavateľstvo: TBB, a. s., Banská Bystrica

Rozsah učebnice: 95 strán

2016

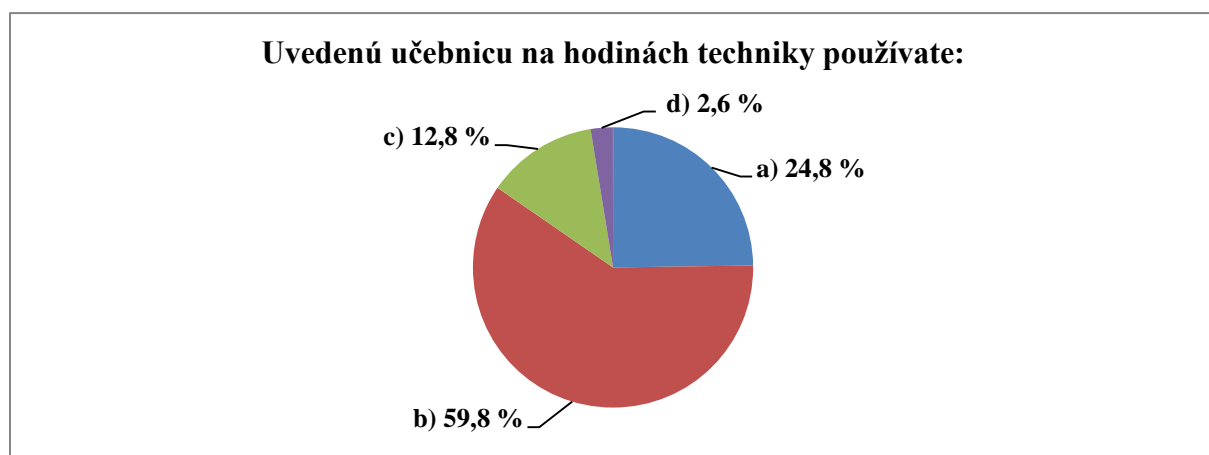
spracoval: PaedDr. Jozef Kuzma, PhD.

časť Zhrnutie

1. Uvedenú učebnicu na hodinách techniky používate

Otázkou sme zisťovali do akej miery učitelia učebnicu technika v 7. ročníku ZŠ používajú.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) vždy (na každej hodine)	29	24,8
b) niekedy	70	59,8
c) málokedy	15	12,8
d) nikdy (nepoužívam)	3	2,6



Dotazník bol elektronicky administrovaný na všetky plne organizované školy, tak sa do prieskumu zapojil nízky počet učiteľov techniky (117). Keďže z iných prieskumov vieme, že až 30 % učiteľov techniky v ZŠ nemá požadovanú aprobáciu. Je všeobecne známe, že na mnohých ZŠ sa k vyučovaniu techniky pristupuje minimálne od roku 2008 veľmi povrchno až benevolentne. Predpokladáme, že dotazník vyplnili prevažne učitelia techniky s požadovanou aprobáciou.

Záver z uvedeného prieskumu tvoria len určité východisko pre čiastkové hodnotenie kvality učebnice od uvedeného autorského kolektívu. Ako vyplýva zo zhrnutia (tabuľka; graf), tak len približne 25 % z nich používa učebnicu a) vždy, viac ako polovica z respondentov b) niekedy a 2,6 % učiteľov učebnicu d) nikdy nepoužíva, resp. využíva len c) málokedy 12,8 %. Špecifikovať konkrétny dôvod nepoužívania učebnice si z daných ukazovateľov netrúfneme. Uvedení učitelia techniky pravdepodobne využívajú iné dostupné zdroje.

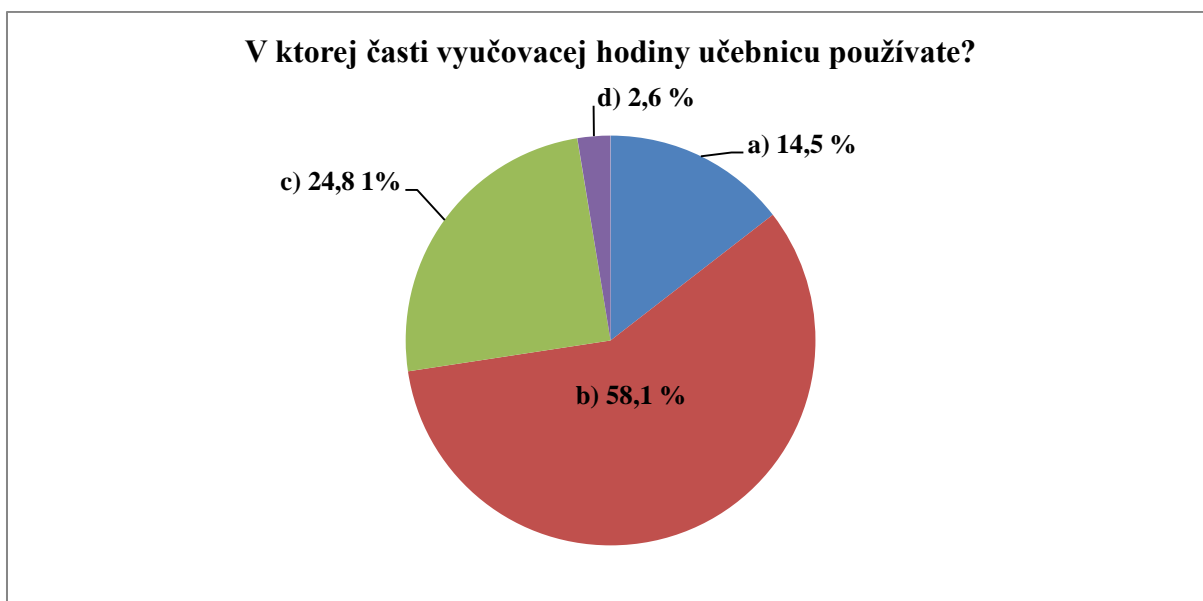
Výsledok korelácie medzi používaním učebnice a jej celkovým hodnotením $r = 0,425$ vykazuje slabú závislosť medzi týmito premennými.

časť Zhrnutie

2. V ktorej časti vyučovacej hodiny učebnicu používate?

Následne sme chceli zistiť, či učitelia používajú učebnicu v priebehu celej vyučovacej hodiny techniky, alebo len v niektorých jej častiach, respektíve ju nepoužívajú vôbec.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) vo všetkých častiach vyučovacej hodiny	17	14,5
b) v rôznych častiach vyučovacej hodiny	68	58,1
c) len v jednej časti vyučovacej hodiny	29	24,8
d) nepoužívam učebnicu	3	2,6



Konštatujeme, že učitelia si pomerne často učebnicu ako materiálno - didaktický prostriedok prisvojujú a hodnotia spracovanie učebnice z iného uhla pohľadu.

Rozhodnutie, kedy využije pri práci so žiakmi učiteľ učebnicu je predovšetkým na ňom a na metodickéj príprave štruktúry konkrétnej vyučovacej hodiny (jednotky), ale učebnica je predsa písaná predovšetkým pre žiakov.

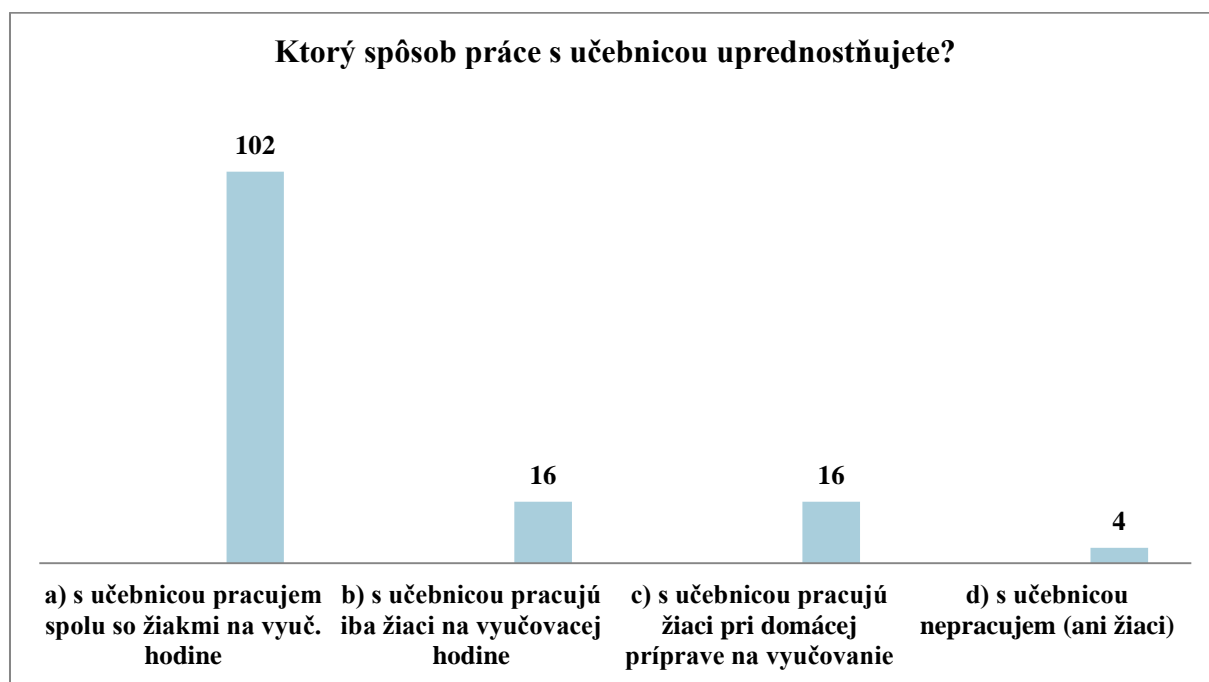
Potvrďuje to aj zistená skutočnosť od 117 respondentov, že viac ako polovica t. j. 68 respondentov (58,1 %) z nich (tabuľka; graf) využíva učebnicu v rôznych častiach vyučovacej hodiny.

časť Zhrnutie

3. Ktorý spôsob práce s učebnicou uprednostňujete?

Zaujímalo nás ako učitelia používajú učebnicu techniky na vyučovacej hodine. Či ju využívajú na spoločnú prácu, samostatnú prácu žiakov alebo na ich domácu prípravu.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) s učebnicou pracujem spolu so žiakmi na vyučovacej hodine	102	87,2 zo 117 resp.
b) s učebnicou pracujú iba žiaci na vyučovacej hodine	16	3,4 % zo 117 resp.
c) s učebnicou pracujú žiaci pri domácej príprave na vyučovanie	16	13,7 % zo 117 resp.
d) s učebnicou nepracujem (ani žiaci)	4	3,4 % zo 117 resp.



V odpovedi na túto položku niektorí respondenti - učitelia označili viac ako jednu odpoveď.

Preto v tabuľke zdôrazňujeme počet respondentov spolu.

S učebnicou techniky pracuje väčšina (87,2 %) učiteľov (tabuľka; graf) spolu so žiakmi na vyučovacej hodine.

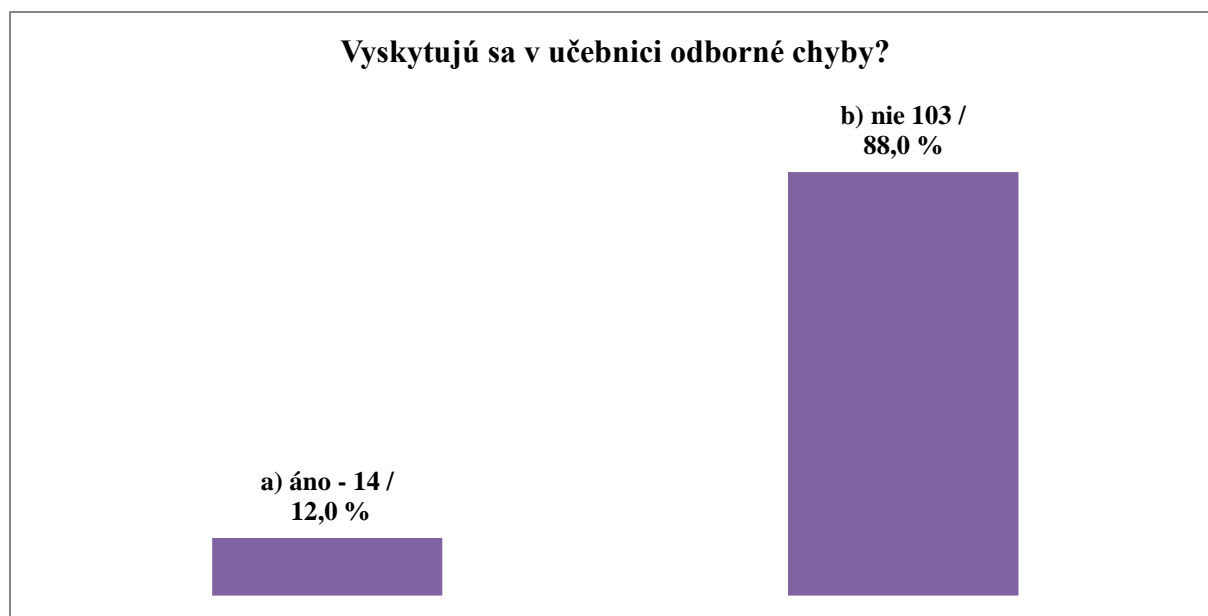
Zhodne 3,4 % učiteľov techniky uviedlo, že s učebnicou pracujú b) iba žiaci na vyučovacej hodine resp. c) pri domácej príprave na vyučovanie.

časť Odbornosť

4. Vyskytujú sa v učebnici odborné chyby?

Otázkou sme zisťovali, či sa z pohľadu učiteľov vyskytujú v učebnici odborné chyby. Učitelia, ktorí sa vyjadrili negatívne, neodpovedali ďalej na otázku vo vzťahu k množstvu chýb v učebnici.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) áno	14	12,0
b) nie	103	88,0



Ako z výsledkov v tejto položke vyplýva, že sa v učebnici podľa 14 respondentov (12,0 %) vyskytujú bližšie nešpecifikované odborné chyby.

Naopak podľa väčšiny (88,0 %) respondentov (tabuľka; graf) sa v učebnici odborné chyby nevyskytujú.

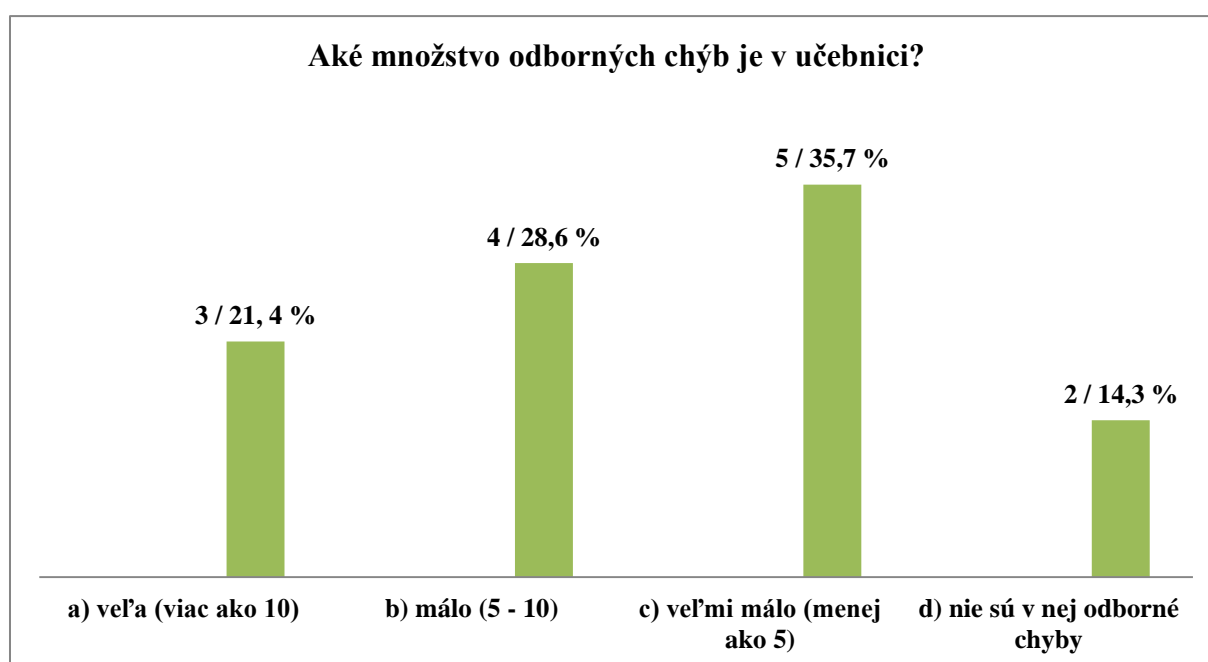
Podobne ako pri zisťovaní závislosti medzi používaním učebnice a jej celkovým hodnotením ($r = 0,425$), tak aj korelácia medzi odbornými chybami a celkovým hodnotením učebnice $r = 0,475$ je v priamej úmernosti na úrovni slabej závislosti.

časť Odbornosť

5. Aké množstvo odborných chýb je v učebnici?

V súvislosti s výskytom odborných chýb v učebnici techniky pre žiakov 7. ročníka ZŠ nás zaujímalo, aké množstvo chýb sa v nej podľa učiteľov vyskytuje.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) veľa (viac ako 10)	3	21,4 % zo 14 resp.
b) málo (5 – 10)	4	28,6 % zo 14 resp.
c) veľmi málo (menej ako 5)	5	35,7 % zo 14 resp.
d) nie sú v nej odborné chyby	2	14,3 % zo 14 resp.



V nadväznosti na výsledok z predchádzajúcej položky sa respondenti (vyjadrilo sa žiaľ len 14 učiteľov techniky), ktorí uviedli výskyt odborných chýb v učebnici zaujímavo rozchádzajú v ich počte (tabuľka; graf). Spolu polovica respondentov (50,0 %) odpovedala na túto otázku a) veľa t. j. viac ako 10 resp. b) málo (5 – 10). Počet chýb ako c) veľmi málo (menej ako 5) označili piati respondenti zo štrnástich!

Dokonca, podľa nás, ako kontraproduktívne a nepremyslené tvrdenie vyznieva dvoch prípadoch (14,3 %) z uvedených 14 respondentov, že v učebnici nie sú odborné chyby. Pravdepodobne je to aj pod vplyvom takmer 30 % neodborného vyučovania techniky.

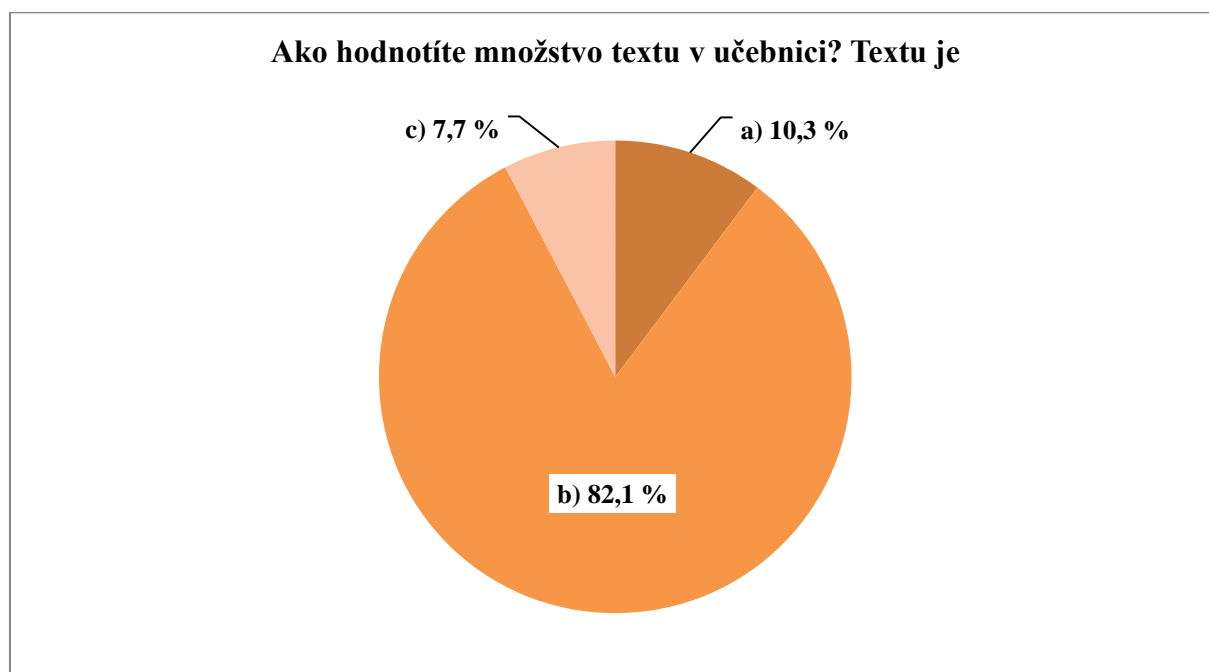
Naskytá sa opäť otázka reliability administrovaného prieskumného nástroja (dotazníka). Zistená korelácia medzi množstvom chýb v učebnici a jej celkovým hodnotením $r = 0,224$ je iba na spodnej hranici slabej závislosti medzi uvedenými premennými.

Textová časť učebnice

6. Ako hodnotíte množstvo textu v učebnici? Textu je

V tejto položke sme zisťovali, čo si učitelia myslia o množstve textu v učebnici. Či množstvo textu považujú za primerané alebo nie pre tento učebný predmet a pre žiakov siedmeho ročníka základnej školy.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) málo	12	10,3
b) primerane	96	82,1
c) veľa	9	7,7



Text učebnice techniky pre siedmakov ZŠ, z hľadiska jeho množstva, hodnotí ako primeranú väčšina (82,1 %) respondentov – učiteľov techniky (tabuľka; graf).

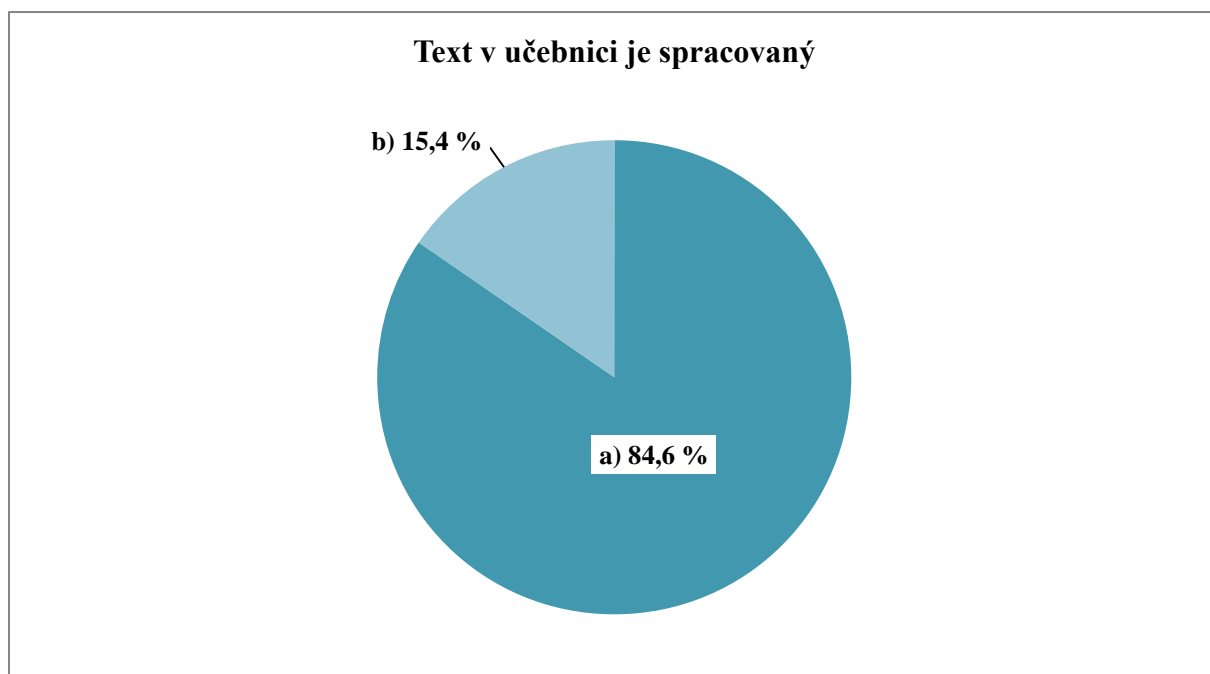
Z tohto uhla pohľadu je výsledok takto viac ako prijateľný (avšak len pri tomto nereprezentatívnom počte respondentov – učiteľov techniky). Zaujímavé je aj zistenie, že 7,7 % respondentov – učiteľov techniky považuje množstvo textu v tejto evalvovanej učebnici za c) veľa.

Textová časť učebnice

7. Text v učebnici je spracovaný

Sledovali sme taktiež, či má podľa respondentov - učiteľov techniky text v učebnici logickú štruktúru, alebo považujú túto evalvovanú učebnicu za chaoticky a neprehľadne spracovanú.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) prehľadne, má štruktúru	99	84,6
b) neprehľadne, chaoticky	18	15,4



Pozitívne vyznieva hodnotenie textu učebnice väčšinou respondentov (84,6 %) z hľadiska jeho a) prehľadnosti a štruktúry jeho spracovania.

Neprehľadnosť (chaotickosť) spracovania textu v učebnici naopak a napriek väčšine uvádza 15,4 % respondentov, ale bez náležitej špecifikácie výhrad (tabuľka; graf).

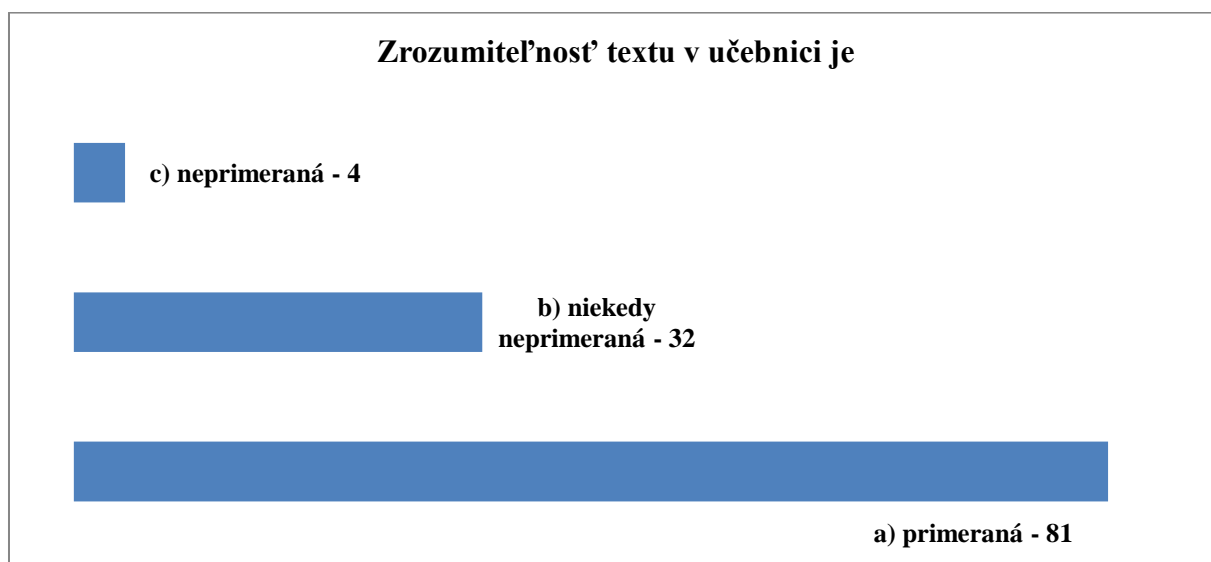
Ojedinelý názor respondenta: „Prehľadnosť, menej textu, viac obrázkov.“

Textová časť učebnice

8. Zrozumiteľnosť textu v učebnici je

V nadväznosti na prehľadnosť textu učebnice techniky sme sa učiteľov pýtali na jeho zrozumiteľnosť pre siedmakov v základnej škole.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) primeraná	81	69,2
b) niekedy neprimeraná	32	27,4
c) neprimeraná	4	3,4



Text za primerane zrozumiteľný vyhodnotila viac ako polovica (69,2 %) respondentov – učiteľov techniky (tabuľka; graf).

Za niekedy neprimeranú prehľadnosť a zrozumiteľnosť textu považuje približne štvrtina (27,4 %) respondentov.

Konkrétny návrh respondenta na prípadnú úpravu:

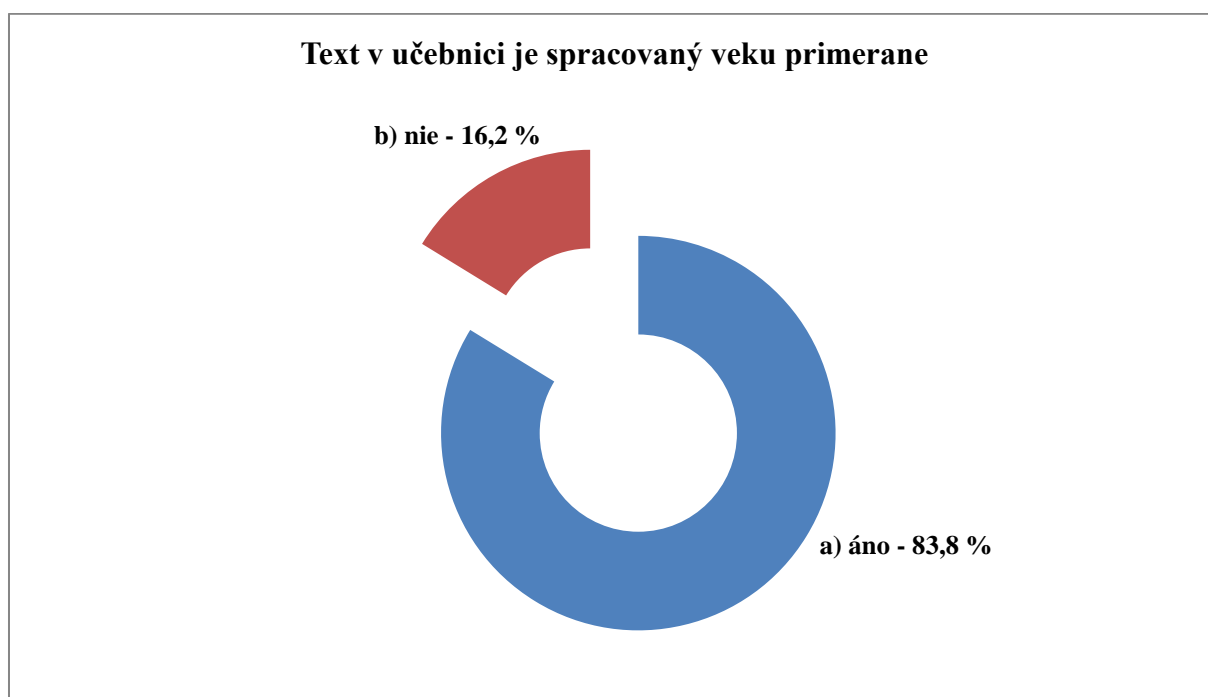
„Na str. 94 nie sú očíslované obrázky, žiak nevie podľa čoho vyplniť tajničku nachádzajúcu sa nad obrázkami. Pri námetoch na str.95,96 uvádzať i obrázok poskladaný-3D. Na str. 93 v úlohe č. 3) má žiak nesprávne náradie vyškrtnúť? v učebnici?!?!-preformulovať.... Na str. 87 aspoň po jednom obrázku ku každému remeslu. Na str. 68 dať dolu názvy meradiel a nech ich priradujú k očíslovaným obrázkom, napr. A5 atď.“

časť Textová časť učebnice

9. Text v učebnici je spracovaný veku primerane

Otázkou sme chceli zistiť názor učiteľov na to, či je text v učebnici technika spracovaný primerane žiakom siedmeho ročníka základnej školy.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) áno	98	83,8
b) nie	19	16,2



Hodnotenie väčšiny respondentov – učiteľov techniky aj v tejto položke je kladné, čím vlastne táto nereprezentatívna skupina potvrdzuje (tabuľka; graf), že text učebnice je spracovaný veku primerane žiakom siedmeho ročníka základnej školy (83,8 %).

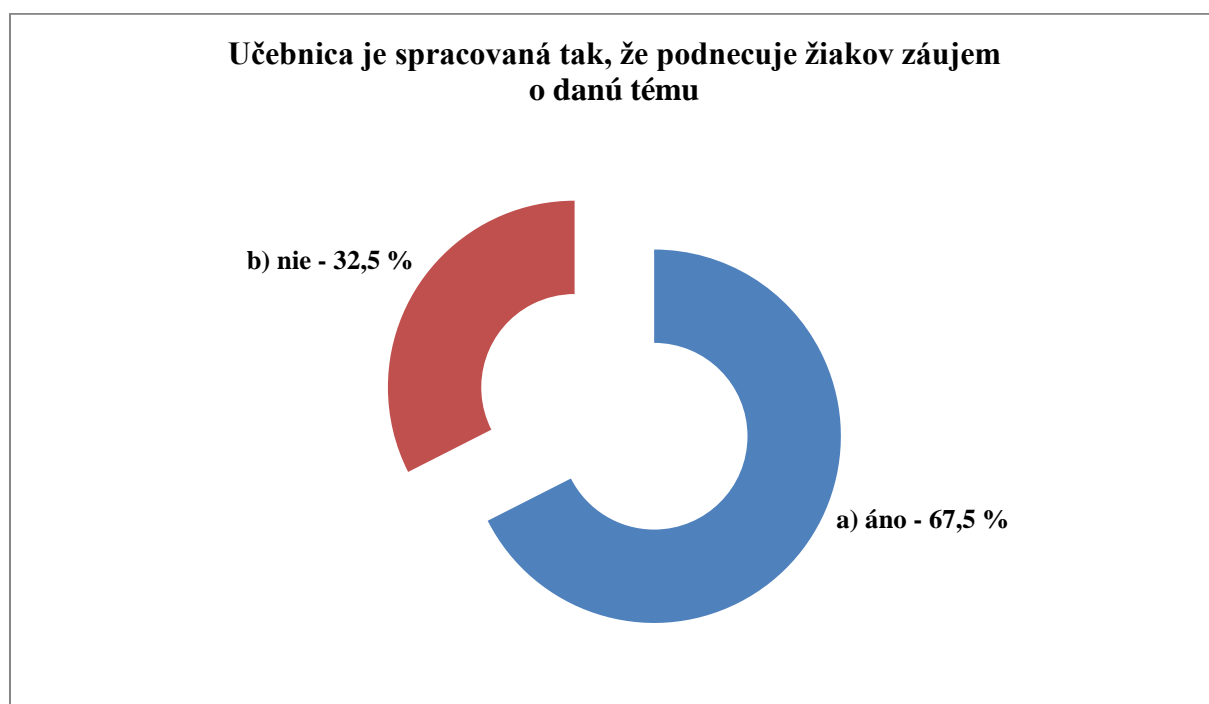
Tento výsledok hodnotíme (v rámci tejto vzorky respondentov) ako dostatočne kladne presvedčivý aj napriek tomu, že časť textu považujú respondenti v predchádzajúcej položke z hľadiska jeho zrozumiteľnosti (27,4 %) niekedy za neprimeraný.

Textová časť učebnice

10. Učebnica je spracovaná tak, že podnecuje žiakov záujem o danú tému

Zaujímalo nás, či je text učebnice technika pre siedmakov v ZŠ podnecujúci a navodzujúci záujem o danú tému.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) áno	79	67,5
b) nie	38	32,5



Prakticky vyhovujúce je aj zistenie od viac ako polovice respondentov, že takto spracovaná učebnica podnecuje žiakov záujem a danú tému (67,5 %). Tento názor s touto skupinou však nezdieľa 32,5 % respondentov.

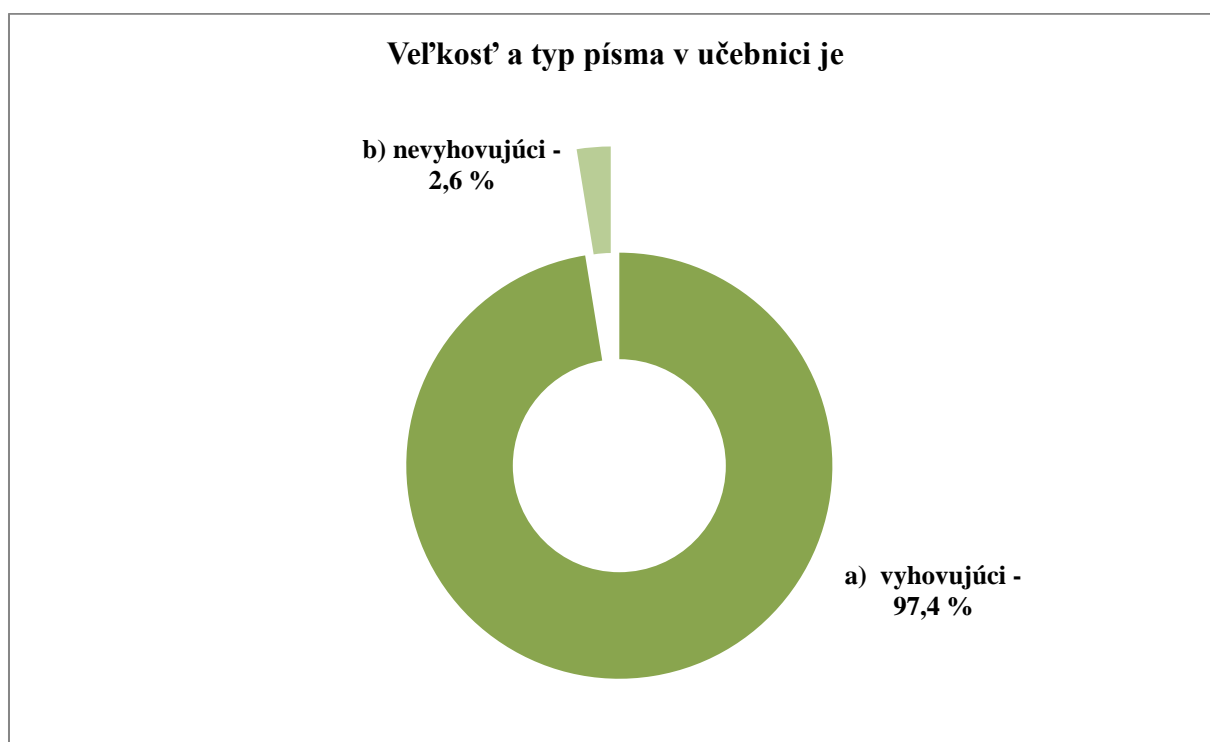
Tu je snáď dôležité z našej strany uviesť, že podnecovanie žiakov o danú tému v učebnom predmete technika neovplyvňuje len samotná učebnica, ale pôsobí tu oveľa väčšie množstvo ďalších intervenujúcich premenných (výchovno-vzdelávacie pôsobenie učiteľa, prostredie školy a regiónu, vybavenosť školských dielní MTZ a UP, praktické činnosti žiakov, ...).

Textová časť učebnice

11. Veľkosť a typ písma v učebnici je

Touto otázkou sme chceli zistiť, čo si učitelia myslia o formálnej stránke evalvovanej učebnice technika z pohľadu veľkosti a typu písma.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) vyhovujúci	114	97,4
b) nevyhovujúci	3	2,6



Takmer všetci respondenti a v takmer úplnej zhode (tabuľka; graf) potvrdili vhodný výber veľkosti a typu písma v učebnici (97,4 %) pre ktoré sa autori učebnice a vydavateľstvo rozhodli pri jej editovaní.

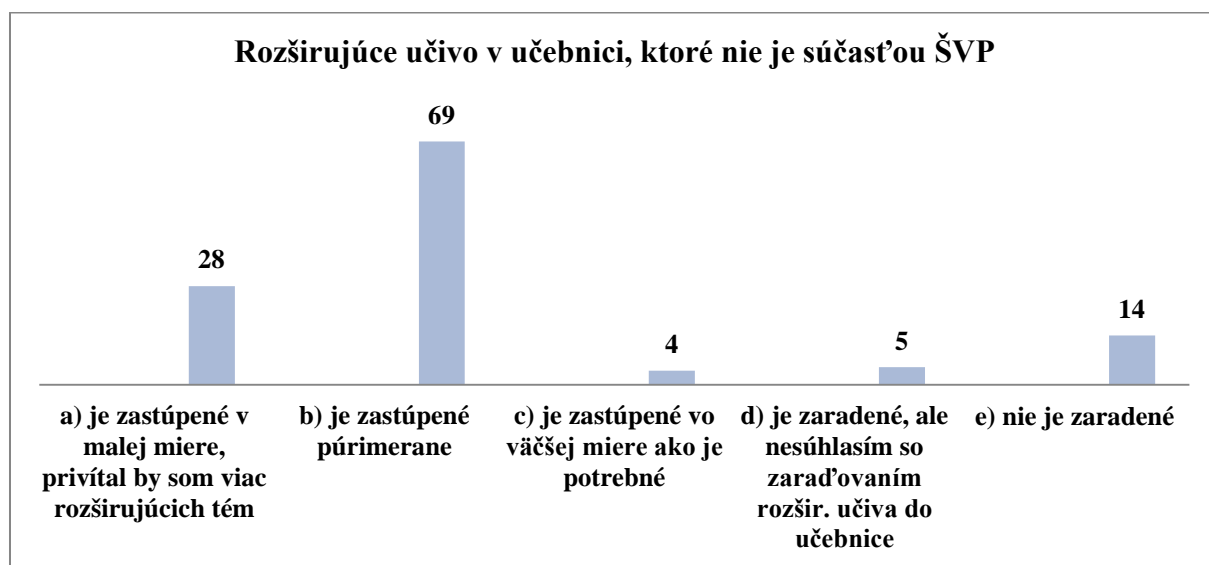
Tu je potrebné dodať, že prakticky neexistuje v súčasnosti oficiálny legislatívny predpis pre voľbu veľkosti a typu písma v učebniciach.

Textová časť učebnice

12. Rozširujúce učivo v učebnici, ktoré nie je súčasťou štátneho vzdelávacieho programu

Okrem množstva textu sme chceli poznať názor učiteľov na zastúpenie rozširujúceho učiva v evalvovanej učebnici technika.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) je zastúpené v malej miere, privítal by som viac rozširujúcich tém	28	23,9
b) je zastúpené primerane	69	59,0
c) je zastúpené vo väčšej miere ako je potrebné	4	3,4
d) je zaradené, ale nesúhlasím so zaradovaním rozširujúceho učiva do učebnice	5	4,3
e) nie je zaradené	14	12,0



Hodnotenie približne polovice 69 respondentov (tabuľka; graf) o primeranom zastúpení rozširujúceho učiva v učebnici je akceptovateľné (59,0 %) resp. je podľa 28 z respondentov zastúpené len v malej miere (23,9 %). Otázkou zostáva, aký výsledok by sme zistili pri reprezentatívnom výbere.

Na druhej strane až 12,0 % respondentov – učiteľov techniky konštatuje, že v učebnici rozširujúce učivo nie je zaradené a 4,3 % respondentov so zaradovaním rozširujúceho učiva v učebnici techniky pre žiakov 7. ročníka ZŠ bez náležitého zdôvodnenia nesúhlasí.

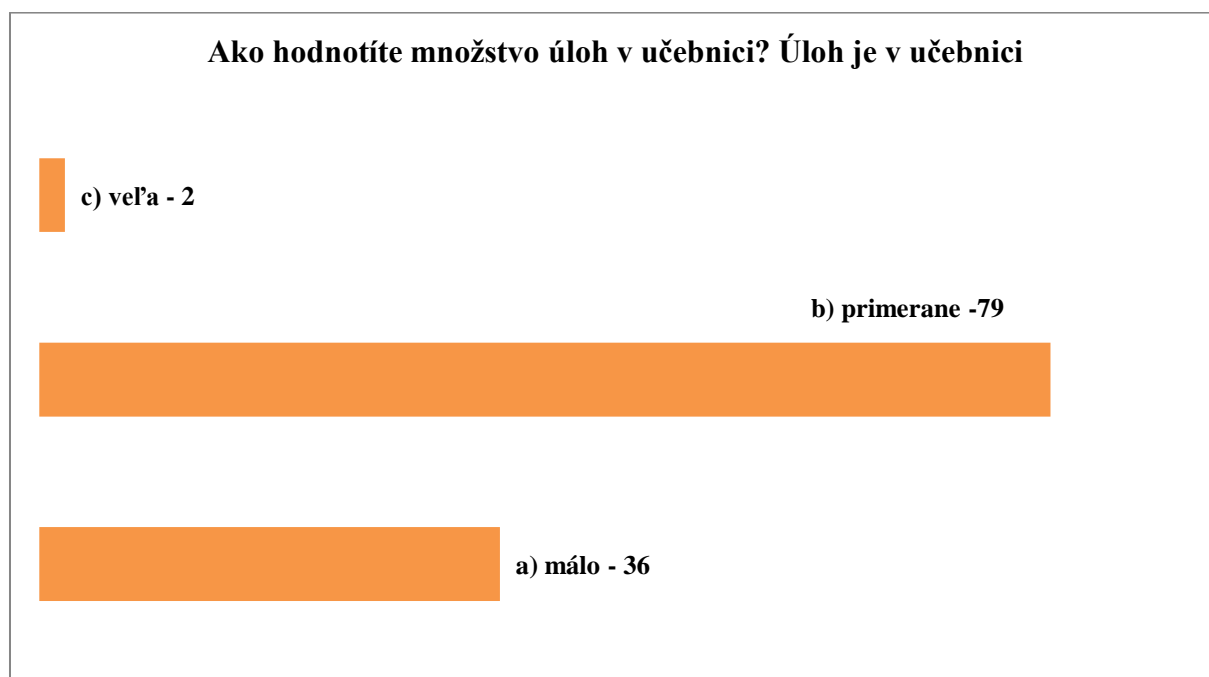
Širšie zastúpenie rozširujúceho učiva (privítalo by 23,9 % respondentov) by mohlo v určitej miere, podľa nás, ohroziť primeranosť rozsahu učebnice.

časť Úlohy v učebnici

13. Ako hodnotíte množstvo úloh v učebnici? Úloh je v učebnici

V súvislosti s úlohami v učebnici sa v dotazníku nachádzalo šesť rôznych otázok. V tejto otázke sme zisťovali, čo si učitelia myslia o množstve úloh v učebnici. Či ho považujú za primerané alebo nie.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) málo	36	30,8
b) primerane	79	67,5
c) veľa	2	1,7



S množstvom a rozmanitosťou úloh uvedených v hodnotenej učebnici technika pre žiakov 7. ročníka ZŠ je primerane spokojných viac ako polovica (67,5 %) respondentov (tabuľka; graf).

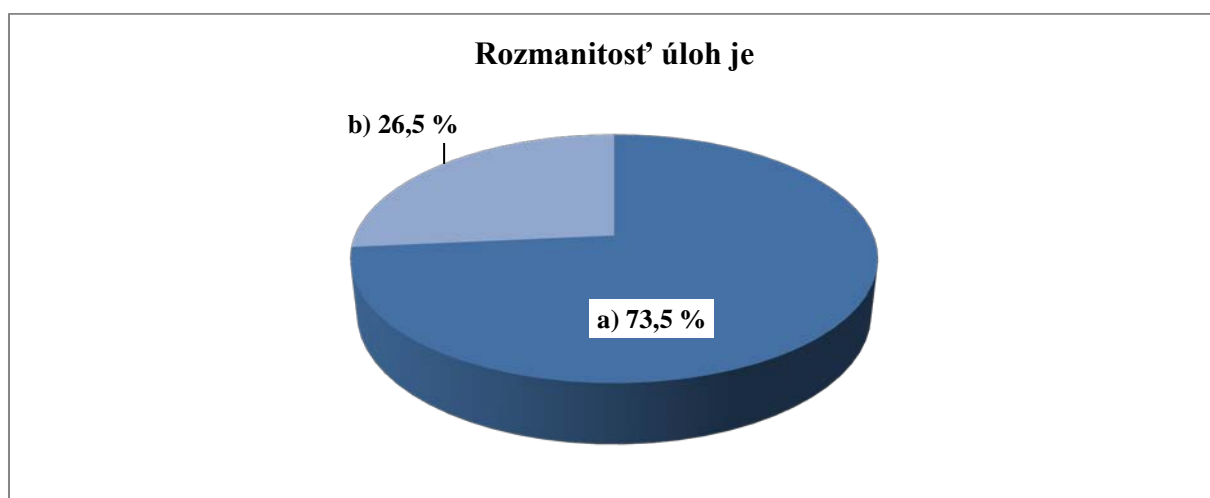
S týmto vyjadrením je možno súhlasiť najmä preto, že pre praktické činnosti žiakov učebnom predmete technika sú v základných školách výrazne rozdielne podmienky ovplyvnené personálno-odborným zázemím a materiálno-technickými podmienkami. A tak praktické námety na činnosti je len ťažko uviesť „ako záväzné“ v učebnici. Okrem toho námety na výrobky obsahuje vzdelávací štandard.

časť Úlohy v učebnici

14. Rozmanitosť úloh je

Chceli sme tiež získať pohľad respondentov, či sú podľa respondentov - učiteľov techniky zastúpené v učebnici rôzne typy úloh dostatočne alebo nie.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) dostatočná	86	73,5
b) nedostatočná	31	26,5



Ako môžeme pozorovať a porovnávať odpovede viac ako polovice respondentov v tejto a predchádzajúcej položke dotazníka, tak s množstvom a rozmanitosťou úloh uvedených v hodnotenej učebnici technika je primerane spokojných 67,5 % až 73,5 %.

Za nedostatočnú rozmanitosť úloh v učebnici (tabuľka; graf) považuje 26,5 % respondentov (s množstvom - málo 30,0 %).

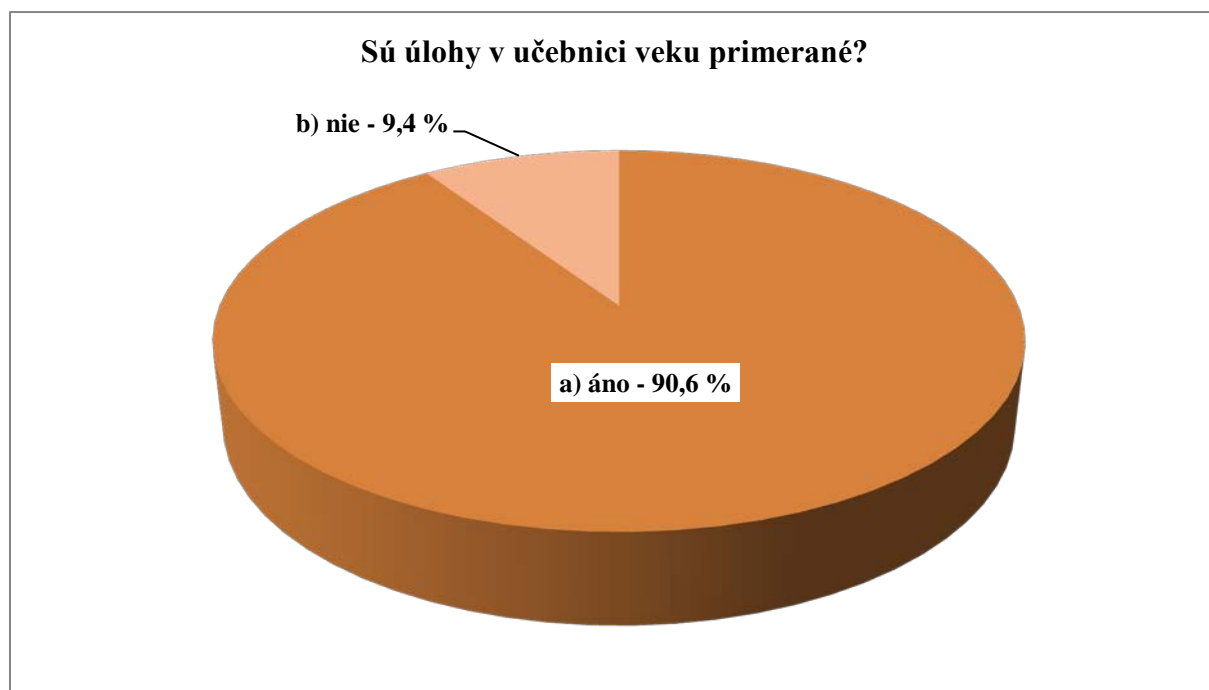
V záverečných vyjadreniach respondentov sa vyskytol nasledovný ojedinelý návrh: „Viac teoretických úloh, schém a príkladov pre praktické činnosti.“

časť Úlohy v učebnici

15. Sú úlohy v učebnici veku primerané?

Cieľom tejto otázky bolo zistiť názor učiteľov na to, či sú úlohy v učebnici technika primerané pre žiakov siedmeho ročníka základnej školy.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) áno	106	90,6
b) nie	11	9,4



Úlohy v učebnici technika za primerané pre žiakov siedmeho ročníka základnej školy považuje za primerané (tabuľka; graf) väčšina respondentov (90,6 %) z celkového nereprezentatívneho počtu 117.

Pri tomto veľmi nízkom počte respondentov nie je možné z našej strany toto zistenie prijať za jednoznačne relevantné.

časť Úlohy v učebnici

16. Súvisia úlohy v učebnici s obsahovou stránkou textu?

Z odpovedí na túto položku dotazníka sme chceli zistiť, či podľa učiteľov úlohy v učebnici techniky korešpondujú s obsahom príslušného textu.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) áno	113	96,6
b) nie	4	3,4



Primeranosť úloh v učebnici techniky a ich priamy súvis s obsahovou stránkou textu vo svojich odpovediach kladne potvrdila väčšina (90,6 % v položke 15. až 96,6 % v položke 16.) respondentov.

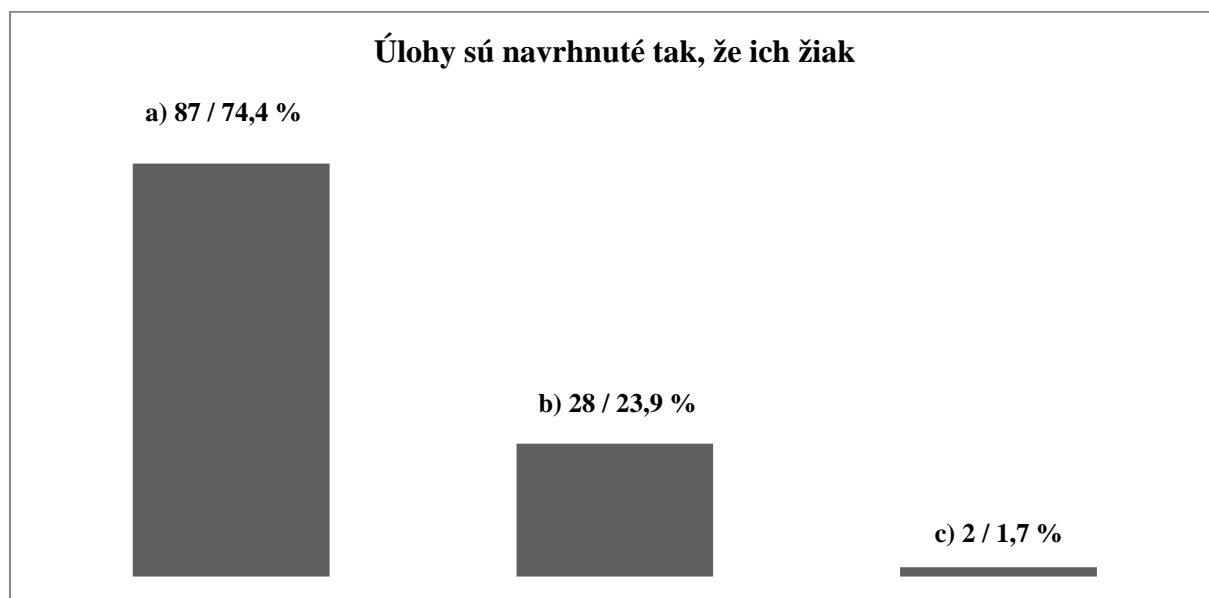
Takéto hodnotenie zo strany učiteľov techniky v 7. ročníku základnej školy považujeme (aj pri tomto ich nízkom a nereprezentatívnom počte) za veľmi kladné.

časť Úlohy v učebnici

17. Úlohy sú navrhnuté tak, že ich žiak

Otázkou sme sledovali a zisťovali, čo si učitelia myslia o schopnosti žiakov siedmeho ročníka základnej školy vyriešiť dané úlohy v učebnom predmete technika samostatne.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) vie vyriešiť samostatne (podstatnú časť)	87	74,4
b) vie vyriešiť len s pomocou učiteľa	28	23,9
c) nevie vyriešiť (podstatnú časť)	2	1,7



Za dôležité považujeme aj odpoveď takmer väčšiny respondentov (74,4 %), ak uvádzajú, že podstatnú časť úloh vedia žiaci vyriešiť samostatne (tabuľka; graf) resp. s pomocou učiteľa (23,9 %).

Potvrďuje sa tak aj výpoveď respondentov z predchádzajúcej položky o veku primeranosti úloh v učebnici techniky pre žiakov 7. ročníka ZŠ.

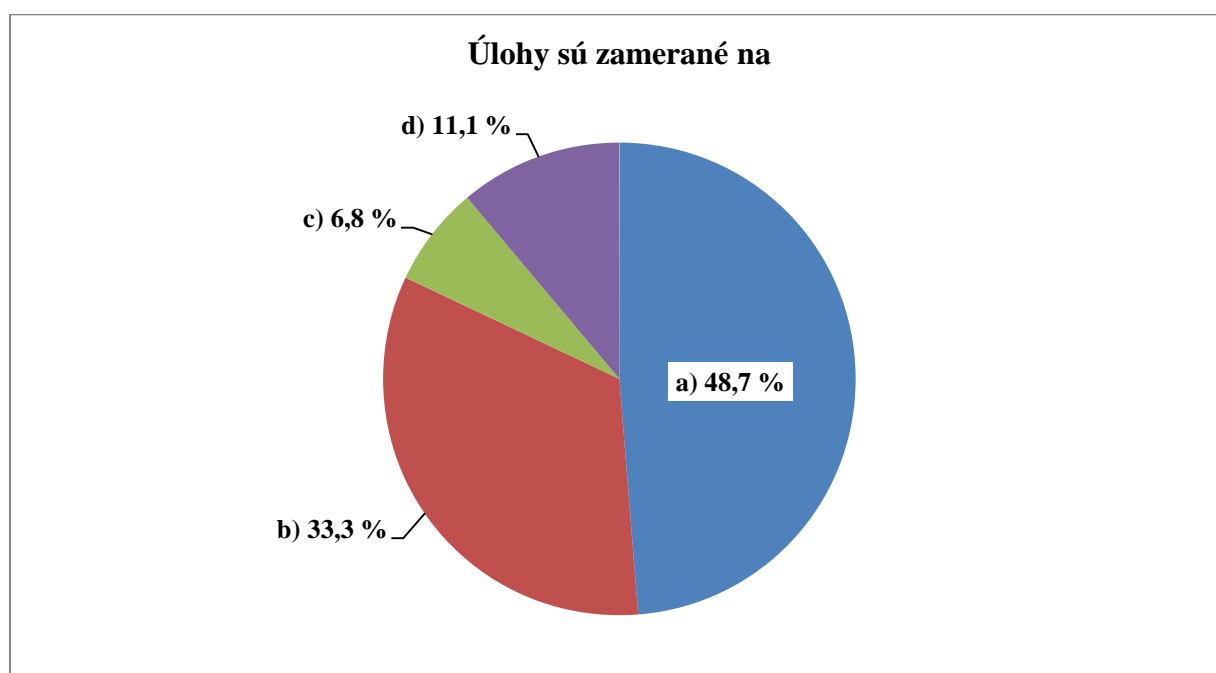
Negatívne c) nevie vyriešiť (podstatnú časť) sa v tejto položke vyjadrili len dvaja respondenti (1,7 %), čo v danom prostredí respondentov absolútne nepovažujeme za významné.

časť Úlohy v učebnici

18. Úlohy sú zamerané na

Chceli sme zistiť, či učitelia techniky odlišujú kognitívnu úroveň otázok, alebo ju nevedia posúdiť.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) všetky kognitívne úrovne (viac-menej rovnomerne)	57	48,7
b) väčšinou nižšie kognitívne úrovne (zapamätať, porozumieť, aplikovať)	39	33,3
c) väčšinou vyššie kognitívne úrovne (analyzovať, hodnotiť, tvoriť)	8	6,8
d) neviem zhodnotiť	13	11,1



V položke pri analýze najskôr prekvapila odpoveď 13 respondentov - učiteľov techniky (11,1 %), ktorí priznali, že nevedia zhodnotiť zameranie úloh z hľadiska taxonómie vzdelávacích cieľov, resp. nevyjadrili svoje hodnotenie (tabuľka; graf).

Ak však približne polovica (48,7 %) učiteľov techniky (57 zo 117 respondentov) radi zameranie úloh viac-menej do všetkých kognitívnych úrovni, tak tento výsledok považujeme aj pri tomto nízkom ich počte za akceptovateľný.

Rozloženie odpovedí respondentov prakticky potvrdzuje pôvodný zámer autorov o primerané rozloženie náročnosti úloh uvedených v učebnici.

časť Grafická úprava učebnice

19. Obrázky v učebnici sú vhodne vybrané a korešpondujú s témou.

Od respondentov - učiteľov techniky sme chceli získať ich názor a postoj k vhodnosti obrázkov v učebnici techniky pre siedmakov ZŠ v súvislosti s príslušnou (danou) témou.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) áno	112	95,7
b) nie	5	4,3



Podľa takmer všetkých (95,7 %) respondentov (tabuľka; graf) sú výber v obrázkovej časti učebnice techniky a jej korešpondovanie s príslušnou témou spracované vhodne.

Opačný názor vyjadruje 4,3 % učiteľov techniky bez explicitne vyjadrenej výhrady.

Bude iste zaujímavé naďalej sledovať, či autori budúcich učebníc ich udržia porovnateľnú úroveň hodnotenia týchto respondentov z hľadiska grafickej úpravy ako pri tejto a pri ďalších položkách.

časť Grafická úprava učebnice

20. Množstvo obrázkov v učebnici je

Množstvo obrázkov v učebniciach je pomerne často diskutovaným didaktickým problémom a preto sme touto otázkou zisťovali, či učitelia techniky považujú ich množstvo za dostačujúce (primerané), prípadne nedostatočné resp. prebytočné.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) nedostatočné	10	8,6
b) primerané	103	88,0
c) prebytočné	4	3,4



Konštatujeme, že podobne, ako v predchádzajúcej položke, hodnotí väčšina respondentov – učiteľov techniky (88,0 %) množstvo obrázkov v hodnotenej učebnici (tabuľka; graf) ako b) primerané. Pre porovnanie aj primerané množstvo textu hodnotila väčšina (82,1%) respondentov.

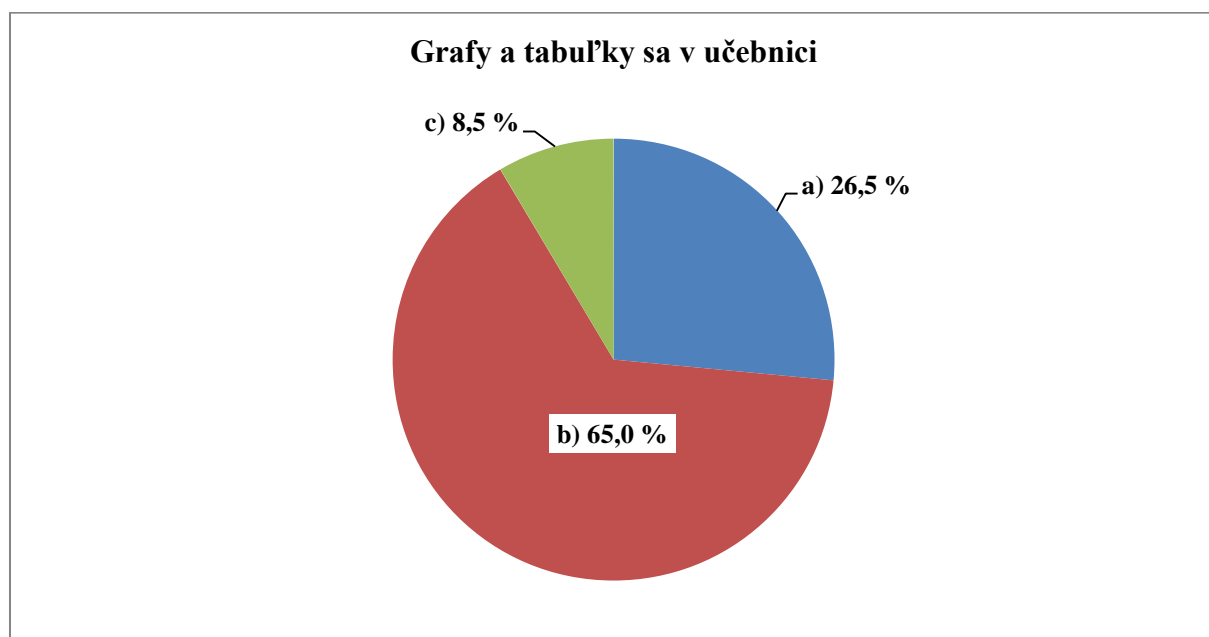
Do istej miery prekvapuje názor len 3,4 % respondentov, že množstvo obrázkov v učebnici techniky považujú za c) prebytočné.

časť Grafická úprava učebnice

21. Grafy a tabuľky sa v učebnici

Okrem textu a obrázkov sme chceli získať informáciu od respondentov t. j. čo si učitelia techniky myslia o grafoch a tabuľkách umiestnených v učebnici techniky a ich korešpondovaní s danou témou.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) nenachádzajú	31	26,5
b) nachádzajú a korešpondujú s danou témou	76	65,0
c) nachádzajú, ale prepojenie s danou témou je mnohokrát nejednoznačné	10	8,5



Ako vyplýva zo štatistickej analýzy frekvencií odpovedí viac ako polovica zo 117 respondentov – učiteľov techniky (65,0 %), tak grafy a tabuľky nachádzajúce sa v učebnici techniky podľa ich vyjadrenia korešpondujú s danou témou (tabuľka; graf).

Napriek tomu podľa niektorých (8,5 %) respondentov sa tabuľky a grafy v učebnici nachádzajú, ale ich prepojenie s danou témou je mnohokrát nejednoznačné.

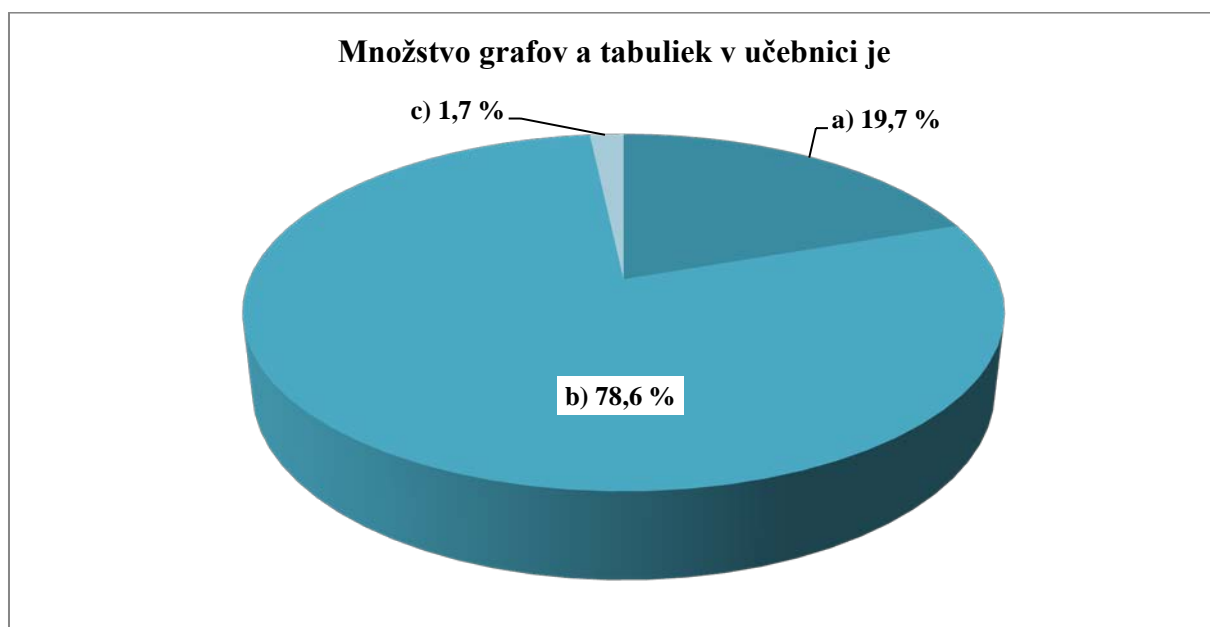
Zaujímavo vyznieva potom vyjadrenie 26,5 % respondentov, ktorí grafy a tabuľky v evalvovanej učebnici a) nenachádzajú.

časť Grafická úprava učebnice

22. Množstvo grafov a tabuliek v učebnici je

Zaujímala nás tiež názor respondentov - učiteľov techniky na primeranosť množstva grafov a tabuliek v učebnici pre siedmy ročník základnej školy.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) nedostatočné	23	19,7
b) primerané	92	78,6
c) prebytočné	2	1,7



Zaujímavý je aj pohľad a hodnotenie (postoj) respondentov – učiteľov techniky a ich odpoveď k množstvu grafov a tabuliek v učebnici (tabuľka; graf).

Za b) primerané množstvo tabuliek a grafov v učebnici považuje väčšina (78,6 %) respondentov, kým za a) nedostatočné množstvo takmer jedna pätina respondentov (19,7 %).

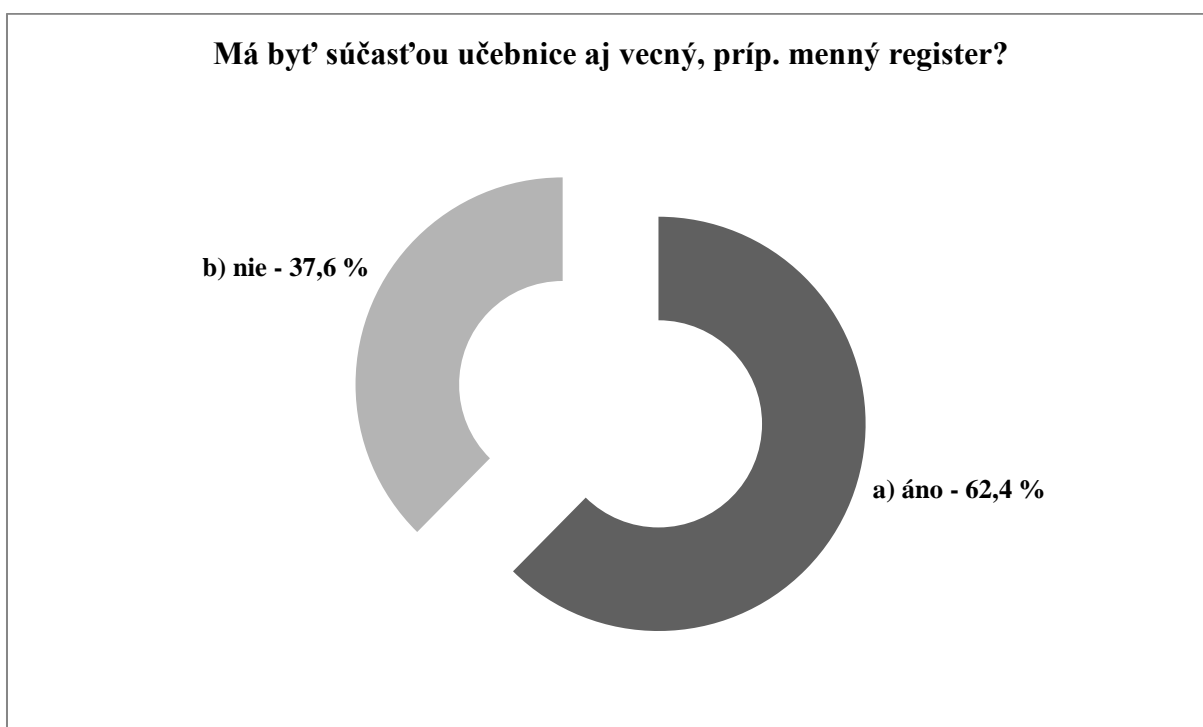
Konštatujeme, že výsledky v tejto a v predchádzajúcej položke celkom nekorešponujú aj napriek tomu, že sa v oboch položkách vyjadrilo všetkých 117 respondentov.

časť Grafická úprava učebnice

23. Má byť súčasťou učebnice aj vecný, príp. menný register?

Vzhľadom na doterajšie pripomienky učiteľov sme chceli vedieť, aké percento učiteľov techniky by chcelo mať v učebnici vecný, prípadne menný register.

	počet odpovedí	počet odpovedí v %
a) áno	73	62,4
b) nie	44	37,6



Podľa vyjadrenia viac ako polovice 62,4 % respondentov by mal byť súčasťou učebnice techniky aj vecný, príp. menný register.

Abecedný zoznam dôležitých odborných termínov s uvedením strán, na ktorých sa v učebnici o nich píše je, aj podľa nás, už v zásade výhodnou pomôckou pre žiakov 7. ročníka ZŠ, ale aj pre učiteľa resp. rodičov.

Je zaujímavé, že až 37,6 % respondentov - učiteľov techniky zaradenie vecného, prípadne menného registra do učebnice (prípadne budúcich učebníc techniky?) nepožaduje.

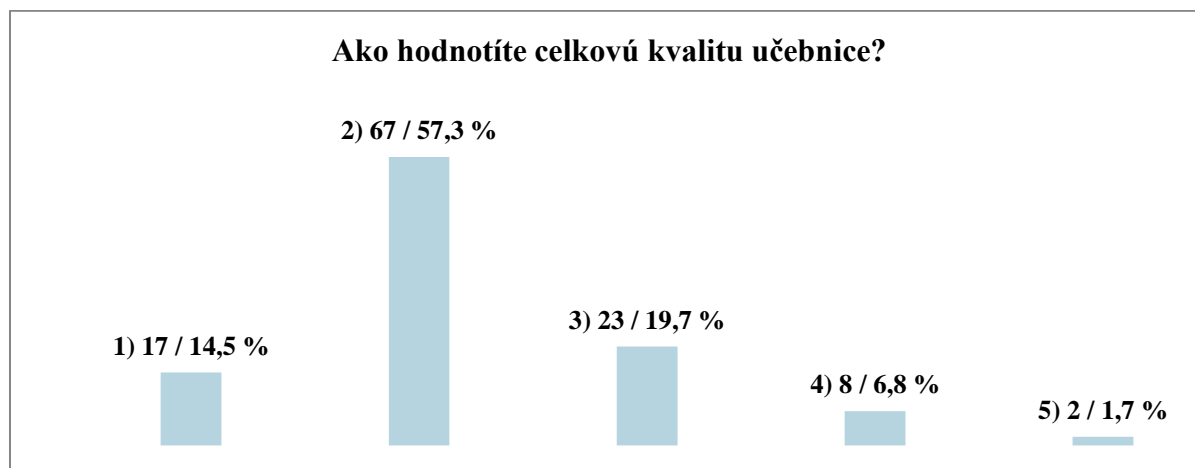
Konkrétne návrhy a výhrady k umiestneniu vecného resp. menného registra v učebniciach techniky respondenti neuvádzali.

časť Celkové hodnotenie učebnice

24. Ako hodnotíte celkovú kvalitu učebnice?

V súvislosti so všetkými predchádzajúcimi otázkami je pre nás výpovedná aj výsledná známka – škála (známkovanie ako v škole), ktorou by učitelia ohodnotili učebnicu techniky pre siedmy ročník základnej školy.

Ako hodnotíte celkovú kvalitu učebnice? škála - známka	počet odpovedí	počet odpovedí v %
1	17	14,5
2	67	57,3
3	23	19,7
4	8	6,8
5	2	1,7



Zdôrazňujeme, že priebežné hodnotenie v jednotlivých položkách dotazníka, ale aj celkové hodnotenie len nízkeho počtu respondentov – učiteľov techniky žiaľ nemá reprezentatívny charakter.

Ak sa pozeráme len na prostredie odpovedí od 117 respondentov a akceptujeme ako kladné hodnotenie známku – škálou stupňami 1 – 2, tak spolu 84 respondentov (71,8 %) z celkovo 117 zapojených do daného dotazníkového prieskumu hodnotí kvalitu učebnicu techniky od autorského kolektívu Ľ. Žáčok a kol. kladne.

Na druhej strane jedna tretina respondentov – učiteľov techniky (33 - 28,2 %) má k parciálnym hodnoteným častiam tejto učebnice techniky pre 7. ročník základnej školy určité, ale bližšie málo špecifikované výhrady.

Učebnicu techniky pre 7. ročník základnej školy tak ohodnotili všetci respondenti v počte 117 vcelku kladne priemernou známku 2,24.

časť Celkové hodnotenie učebnice

25. Sem môžete napísať návrhy na zlepšenie tejto konkrétnej učebnice

V poslednej časti dotazníka učitelia mohli napísať konkrétne návrhy, ktoré by podľa nich prispeli k zlepšeniu kvality uvedenej učebnice.

Tieto návrhy respondentov tu explicitne uvádzame bez gramatickej a štylistickej úpravy a komentára:

1. *Som v podstate spokojný, keďže dosť dlho nebolo z čoho učiť,*
2. *Nemám pripomienky*
3. *Dobrá, pekne spracovaná učebnica.*
4. *Nie sú spracované všetky témy podľa ŠVP Techniky.*
5. *Ja pracujem s maďarským prekladom učebnice. Nepoznám slovenskú verziu*
 - a. *učebnice. Maďarský preklad je ale podľa mňa jazykovo veľmi zle štylizovaný.*
 - b. *Často sa stáva, že žiaci vetám nerozumejú. Predpokladám, že predkladateľ sa snažil doslovný preklad. Učebnicu je potrebné jazykovo - štylisticky upraviť. Alebo dať spraviť nový preklad.*
6. *Viac teoretických úloh, schém a príkladov pre praktické činnosti.*
7. *Jednotlivé témy sú písané vo veľmi skrátenej forme, viac menej informatívne.*
8. *Na str. 94 nie sú očíslované obrázky, žiak nevie podľa čoho vyplniť tajničku*
 - a. *nachádzajúcu sa nad obrázkami. Pri námetoch na str.95,96 uvádzať i obrázok*
 - b. *poskladaný- 3D. Na str. 93 v úlohe č. 3) má žiak nesprávne náradie vyškrtnúť?*
 - c. *v učebnici?!!!- preformulovať.... Na str. 87 aspoň po jednom obrázku ku každému*
 - d. *remeslu. Na str. 68 dať dolu názvy meradiel a nech ich priradujú k očíslovaným*
 - e. *obrázkom, napr. A5 atď.*
9. *Prehľadnosť, menej textu, viac obrázkov.*
10. *Vzhľadom na inovovaný ŠVP, rozšíriť učebnicu štruktúrovane pre jednotlivé*
 - a. *ročníky predmetu Technika.*
11. *Rozhodnúť, pre ktorý ročník podľa novej koncepcie má byť určená.*
12. *Uvítal by som viac návrhov na praktickú činnosť žiakov - myslím tým technické*
 - a. *nákresy výrobkov a výrobné postupy.*

časť Celkové hodnotenie učebnice

Záver

Tento pilotný prieskum v oblasti evalvácie učebníc (učebnice techniky), do ktorého sa zapojilo 117 respondentov – učiteľov techniky z celkového počtu 1 458 základných škôl s triedami 2. stupňa a 150 gymnázií s osemročným vzdelávacím programom, t. j. 7,3 %, určite naznačil potrebu permanentného hodnotenia materiálno-didaktických prostriedkov, ktoré využívajú žiaci a učitelia vo vzdelávacom procese. Navyše, zmena časovej dotácie a rozvrhnutie učebného predmetu v RUP od 5. až po 9. ročník ZŠ si však vyžiada tvorbu súboru učebníc pre techniku a ekonomiku domácnosti.

Hodnotená učebnica, v zmysle pôvodného ŠVP a RUP, bude funkčne slúžiť ako učebná pomôcka – zdroj informácií žiakom a učiteľom techniky prakticky až do záveru implementácie iŠVP a iRUP v základnej škole a do vydania nových učebníc pre jednotlivé ročníky 5 až 9. Jej hodnotenie nízkym a nereprezentatívnym počtom respondentov vyznelo vcelku kladne.

Postupná príprava k vypracovaniu a vydaniu nových učebníc pre učebný predmet technika (aj pre ekonomiku domácnosti) v základnej škole už prakticky rozhodne o jej postupnom vyradení z databázy platných schválených učebníc.

Žiadalo by sa v nasledujúcej fáze prieskumu a pri pokračovaní adresnejšie sa sústrediť na niektoré kvalitatívne nezodpovedané resp. explicitne nevyjadrené výhrady zo strany učiteľov techniky.